

PRÍSLUŠNÝ PRÍSTUP VO VZDELÁVANÍ**FILIP RONN***Slovenska Technicka Univerzita, Bratislava, Slovensko***OLEKSANDR VASYLENKO, MICHAIL STASHENKO***Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine*

Pri vzdelávacích činnostiach je obvyklé rozlišovať tieto typy inovácií: intrasubjekt, všeobecné metodologické, administratívne a ideologické. Zároveň sú ideologické inovácie považované za primárny základ všetkých ostatných inovácií, pretože bez uvedomenia si nevyhnutnosti a dôležitosti prioritných aktualizácií nie je možné priamo pokračovať v aktualizácii. Inovácie vo vzdelávaní by sa v prvom rade mali zameriavať na vytváranie osobnosti, ktorá je nastavená na úspech v akejkoľvek oblasti uplatňovania jej schopností.

Diskusia o uvedených ustanoveniach presahuje rámec týchto informácií a je nepravdepodobné, že by mohli spôsobiť vážne námietky. Malo by sa však poznamenať, že nie všetky inovácie sú užitočné. Najužitočnejšími a „neškodnými“ vo vzdelávaní sú intrasubjektové a všeobecné metodologické inovácie. Spravidla sa nestanú administratívnymi. Napríklad V.Šatalova používajú pravdepodobne všetci učitelia. Avšak vzhľadom na individuálne vlastnosti každého učiteľa nie je možné prinútiť každého, aby pracoval podľa Šatalova administratívnymi prostriedkami.

Najnebezpečnejšie sú administratívne inovácie. Ukážme príklad so štátnym testovaním. Bez podrobnej diskusie o výhodách a nevýhodách tejto inovácie si uvedomujeme, že závislosť učiteľov a škôl od výsledkov testovania viedla k koučovaniu v testovacích úlohách a všeobecnému doučovaniu v školách. Škody z tejto činnosti sú už viditeľné na univerzitách: študenti nie sú prakticky pripravení myslieť, pracovať samostatne a študovať podľa učebníc. A ako ovplyvní táto inovácia nasledujúce generácie, otázka zostáva otvorená.

Dôvody nebezpečenstva administratívnych inovácií zrejme spočívajú v izolácii správcov zhora nadol (a kvôli známym okolnostiam, ktoré si želajú byť rozvedení) od skutočného života.

Prístup založený na spôsobilostiach vo vzdelávaní je tiež administratívnou inováciou. V súvislosti s vyšším odborným vzdelávaním boli kompetencie najprv formulované v štátnych vzdelávacích štandardoch.

V podstate nejde o inováciu, ale o to, čo sa nazývalo kontinuita vo vzdelávaní odborníkov, pričom najväčšia pozornosť sa venovala nepretržitému matematickému vzdelávaniu. Napriek tomu zostala nezodpovedaná otázka „ako učiť a čo učiť“. A

inovačný „prístup založený na kompetenciách vo vzdelávaní“ pravdepodobne vytvorí novú terminológiu a koncepčný rámec.

Vymenujeme niektoré z ich kompetencií:

- preukázať pochopenie základných tvorivých zákonov a schopnosť ich dokázať;
- byť schopný preukázať vyhlásenia o dizajne;
- byť schopný riešiť tvorivé úlohy a problémy podobné tým, ktoré boli predtým študované, ale majú vyššiu úroveň zložitosti;
- byť schopný riešiť tvorivé problémy a problémy z rôznych oblastí architektúry a umenia, ktoré si vyžadujú určité pôvodné myslenie;
- byť schopný porozumieť tvorivým problémom a identifikovať ich podstatu;
- preukázať schopnosť abstrakcie, vrátane schopnosti logicky rozvíjať jednotlivé architektonické teórie a nadviazať spojenie medzi nimi;
- byť schopný prekladať do jazyka architektúry najjednoduchšie problémy (a stredné ťažkosti), ktoré vznikajú v súvislosti s inými oblasťami predmetu, a využívať ich výhody pri preformulovaní;
- byť schopný prezentovať umelecké výpovede a ich dôkazy, problémy a ich riešenia jasne a presne, tvorivo zrozumiteľné pre profesionálne publikum.

Je viac než naivné dúfať, že vo veku mobilných telefónov, počítačov a veľkého množstva ďalších pokúšení bude študent samostatne ovládať tieto kompetencie mimo univerzity. Je tiež dôležité, aby neexistovali učebnice s odbornou zameranými otázkami pre kreatívne univerzity, ktoré tak potrebujú učiteľia architektúry.

Vynára sa otázka: prečo chýba? Je zrejmé, že pretože nikto nevie alebo málokto vie, ako učiť architektúru, dizajn z hľadiska kompetenčného prístupu k študentom, ktorí stále nie sú oboznámení s tvorivými predmetmi a výrobou.

V súvislosti s procesmi optimalizácie v krajine a najmä vo vzdelávaní, keď je hlavnou úlohou univerzít zarobiť peniaze a na univerzitách zmiznú špecialisti vysokej triedy, čoskoro príde skutočný prístup založený na kompetenciách.

Organizácia študentských konferencií a všetkých druhov súťaží je, samozrejme, neoddeliteľnou súčasťou inovačných aktivít ktorejkoľvek univerzity. V prvom rade preto, lebo ich organizácia potrebuje kreatívny prístup: nové nápady, nové úlohy, nové formy a metódy. V opačnom prípade nebudú také udalosti zaujímavé, užitočné a populárne.

Len študenti, ktorí majú vynikajúci školský výcvik a spravidla sa zúčastňujú na vedeckých činnostiach pod vedením vysokokvalifikovaných odborníkov alebo v tvorivých kruhoch na prípravu na súťaže a počas účasti na nich, budú môcť získať predmetovo-sociálne kompetencie. Väčšina organizátorov kreatívnych súťaží sa úspešne vysporiadala s prípravou úloh na otestovanie prvých piatich vyššie uvedených kompetencií.